

Philippe Jougleux,

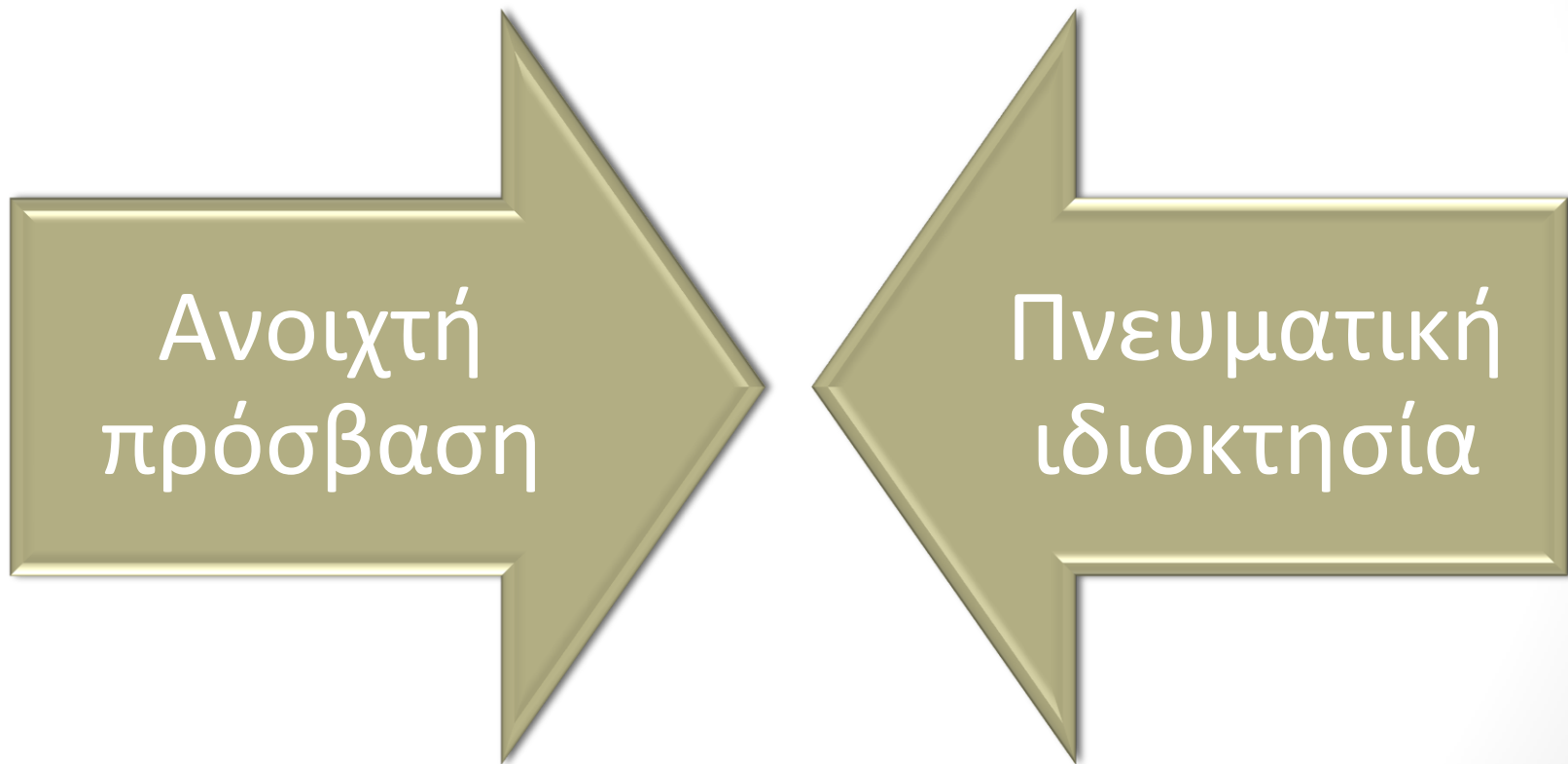
Επίκουρος καθηγητής, Τμήμα νομικής, ΕΠΚ,

Κυπριακή Ένωση Δικαιωμάτων Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Ανοιχτή πρόσβαση και πνευματική ιδιοκτησία : μια ευαίσθητη ισορροπία;

Εισαγωγή

Σχεδιάγραμμα της παρουσίασης

1. Η παρεξήγηση: σχετικά με κάποια κλισέ...

A) Οι λανθασμένες προσεγγίσεις

B) Το πραγματικό πρόβλημα: η προστασία των βάσεων δεδομένων

2. Το δόγμα της ανοιχτής πρόσβασης σε προστατευμένα έργα: τι αλλάζει για τις βιβλιοθήκες;

A) Γενικό καθεστώς της Οδηγίας PSI και η εφαρμογή στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες

B) Οι τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας

Γ) Η ευρωπαϊκή σύσταση του 2012 και το πρόγραμμα Horizon2020

1. Η παρεξήγηση: σχετικά με κάποια κλισέ...

A) Οι λανθασμένες προσεγγίσεις

- Όχι, η πνευματική ιδιοκτησία δεν αντιτίθεται στον πολιτισμό, αλλά θεωρείται παραδοσιακά ο καλύτερος τρόπος διάδοσης της γνώσης

- Ναι, τα έργα του Δημοσίου προστατεύονται

Δεν δικαιούνται προστασία

Έργα που

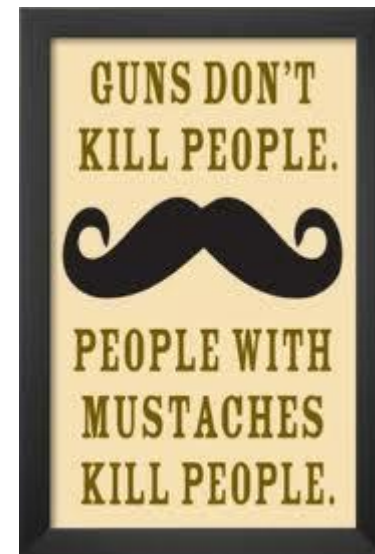
Δεν είναι πρωτότυπα

Είναι απλές πληροφορίες
και ιδέες

Έπεσαν στον δημόσιο
τομέα (εκτός πρ. αδ. Ερ.)

Η ελεύθερη πρόσβαση, σωτηρία του κόσμου...

- Η σύγκυση μεταξύ δεδομένων και πληροφοριών
- Το πρόβλημα δεν είναι η ίδια η πνευματική ιδιοκτησία, αλλά ο τρόπος με τον οποίο χρησιμοποιείται...

B) Το πραγματικό πρόβλημα: η προστασία των βάσεων δεδομένων

- Η οδηγία 96/9 => δικαίωμα sui generis => **έμμεση ιδιωτικοποίηση των δεδομένων**
- « spin off theory » : ξεχωριστή ουσιώδης επένδυση στην συλλογή των δεδομένων
- ΔΕΕ, υπόθεση Apis v. Lakorda (C-545/07)

2. Το δόγμα της ανοιχτής πρόσβασης σε προστατευμένα έργα: τι αλλάζει για τις βιβλιοθήκες;

A) Γενικό καθεστώς της Οδηγίας PSI και η εφαρμογή στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες

- **Οδηγία 2003/98** για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα => **Οδηγία 2013/37**
- ΕΣΔΑ, υπόθεση Társaság a Szabadságjogokért v. Hungary, 2009 => η άρνηση του Δημοσίου να δώσει πρόσβαση σε μια πληροφορία συνιστά « λογοκριτική εξουσία μονοπωλίου της πληροφορίας»
- Γενική αρχή η ελεύθερη πρόσβαση στα δεδομένα του δημοσίου

Σκέψη 22 της Οδηγίας

Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται από την παρούσα οδηγία θα πρέπει να ισχύουν μόνον στο βαθμό που συμβιβάζονται με τις διατάξεις διεθνών συμφωνιών για την προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ιδίως της σύμβασης της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων («σύμβαση της Βέρνης») και της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου («συμφωνία TRIPS»).

=> υπερισχύει η πνευματική ιδιοκτησία !

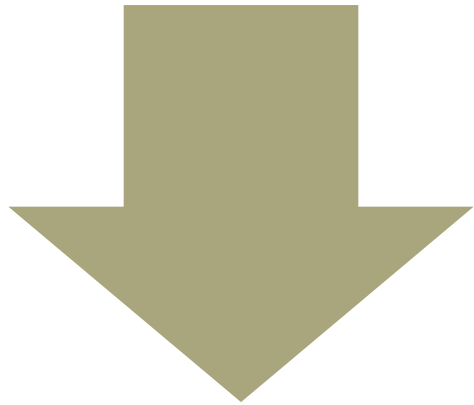
- Β) Οι τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας
- Το καθεστώς των **ορφανών έργων** (Οδηγία 2012/28)
- ΔΕΕ, C--117/13 Technische Universität Darmstadt v Eugen Ulmer KG.

Γ) Η ευρωπαϊκή σύσταση του 2012 και το πρόγραμμα Horizon2020

- **100 %** των επιστημονικών δημοσιεύσεων από το πρόγραμμα Horizon 2020 θα είναι ανοιχτά προσβάσιμες
- Η **κυριότητα του έργου παραμένει στον αρχικό δικαιούχο**, αλλά μπορεί να μεταβιβαστεί στην ΕΕ σε κάποιες περιπτώσεις (όταν η προστασία του δεν κρίνεται επαρκής)

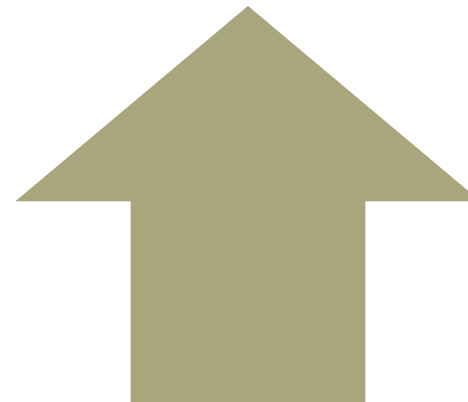
Η προβληματική

Golden road
της ανοιχτής
πρόσβασης

Δρόμος
κόλασης για την
πνευματική
ιδιοκτησία;

Δύο άϋλα αγαθά : το « background » και το « result »

background

- δικαίωμα πρόσβασης στο πρώτο, με αίτηση σε γραπτή μορφή

result

- ΔΕΝ αμφισβητείται η πνευματική ιδιοκτησία του ερευνητή πάνω στα άρθρο του
- ΑΛΛΑ, άρθρο 29.2

Το άρθρο 29.2 : « ανοιχτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις »

«The beneficiary must ensure open access (free of charge, online access for any user) to all peer-reviewed scientific publications relating to its results. In particular, it must:

(a) as soon as possible and at the latest on publication, deposit a machine-readable electronic copy of the published version or final peer-reviewed manuscript accepted for publication in a **repository** for scientific publications; Moreover, the beneficiary must aim to deposit at the same time the research data needed to validate the results presented in the deposited scientific publications.

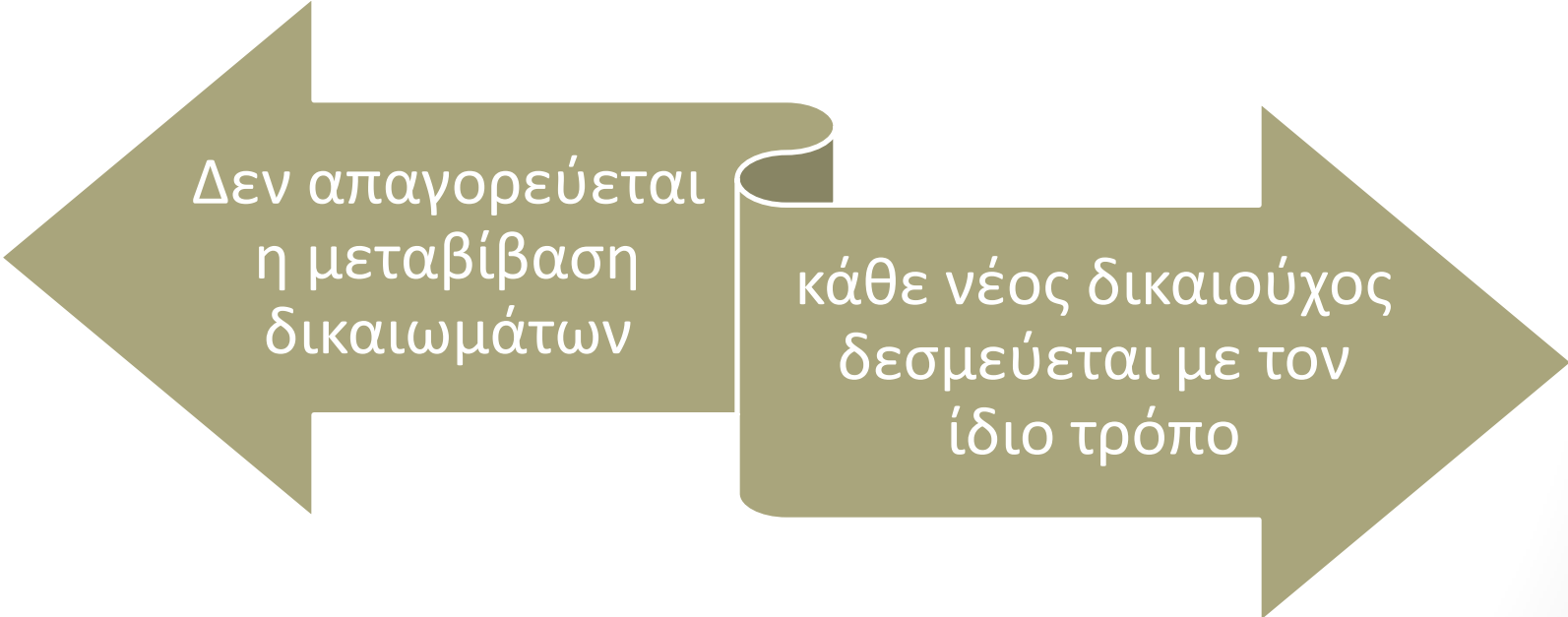
(b) **ensure open access** to the deposited publication — via the repository — at the latest:

(i) on publication, if an electronic version is available for free via the publisher, or

(ii) **within six months of publication (twelve months for publications in the social sciences and humanities)** in any other case.

(c) ensure open access — via the repository — to the bibliographic metadata that identify the deposited publication. (...)».

Άρθρο 30

Δεν απαγορεύεται
η μεταβίβαση
δικαιωμάτων

κάθε νέος δικαιούχος
δεσμεύεται με τον
ίδιο τρόπο

Συμπέρασμα

- Νομοθετικά υπερισχύει η πνευματική ιδιοκτησία...
Φιλοσοφικά και πρακτικά, **η ελεύθερη πρόσβαση επικρατεί.**
- Το βάρος του **κόστους συντήρησης** των ανοιχτών βάσεων δεν είναι ένα τεχνικό πρόβλημα, αλλά η άμεση συνέπεια της άρνησης της π.ιδ. ως τρόπου μετάδοσης των έργων
- Τα **προσωπικά δεδομένα**, επόμενα θύματα του δόγματος της διαφάνειας;